

1

2

3

Nieuwe kerk op een nieuwe terp

Dat zijn kerkje-dat-geen-kerkje-is discussie oproept, begrijpt Bauke Tuinstra van TWA Architecten (Birdaard) wel. Maar het past bij het idee een nieuw dorp te bouwen onder de rook van Leeuwarden. „Je kunt zeggen dat we dat idee te letterlijk nemen of dat het kitsch is, maar deze manier van bouwen werkt wél. Het is een manier om een plezierige woonomgeving te maken.”

✎ Ria Kraa ✎ Hoge Noorden/Jaap Schaaf

1 Boogramen, steunberen, torentje, kerkklok en straks ook windhaan: midden in Jabikswoude, de dorpsachtige nieuwbouwwijk bezuiden Leeuwarden, staat een kerkvormig en in schaal iets uitvergroot woongebouw op een nieuwe terp, en alle straten in het dorp voeren ernaartoe of erlangs. „Een vrolijke vertaling van de traditionele dorpskern”, zegt architect Bauke Tuinstra. Het stedenbouwkundig ontwerp voor deze locatie vroeg een ‘stins’ met gestapelde appartementen. Maar dat kwam niet van de grond en de gemeente kon dit alternatief van TWA en VDM Woningen wel waarderen. De ‘kerk’ bestaat uit vier woningen met vier verdiepingen. De bogen hebben een dubbele verdeling met brede witte en smalle donkere roeden, zoals oude kerken die ook wel hebben. „Kijk maar eens naar de Grote Kerk in Leeuwarden.”

2 „We hebben een beetje associatief gewerkt en kwamen op een kloosterachtig complex.” Zo kwam haaks op de ‘kapel’ een rij van vier ‘kloosterwoningen’ onder één kap. „Of eigenlijk begijnenwoning, want dat is de gedachte die ik erbij had”, zegt Tuinstra. Kijk bijvoorbeeld naar de fijne roedeverdeling van de ramen. Een koper wilde graag een dakkapel, en dat werd er een in een uitvergroete, speelse vorm. „Een knipoog naar de traditie.” Varianten van zulke nadrukkelijk vormgegeven dakkapellen zijn twee straatjes naar het noorden te vinden, waar TWA in 2011 een serie woningen ontwierp die refereerden aan typische dorpshuizen van vroeger: notariswoningen, middenstandswoningen, begijnenwoningen.

3 De twee kernblokken vormen straks een besloten Tsjerkebuorren, afgerond met twaalf nog te bouwen woningen die zich in een boogvorm om de terp zullen scharen. Nu al krijgt die beslotenheid gestalte door de blinde muur tussen de kapel en de kloosterwoningen, door het gesloten blok garageboxen erachter en de bijna dichte zuidmuur van het kapelblok, met slechts een rond bovenraam. Spekbanden (horizontale stroken lichte stenen) verlevendigen het donkere metselwerk. „Dat zie je ook wel terug op die 19-eeuwse waterstaatskerkjes”, zegt Tuinstra. (Dat zijn kerken die tussen 1824 en 1875 met overheidssteun zijn gebouwd, onder toezicht van het ministerie van Waterstaat). „Je ziet ze voornamelijk in het zuiden van het land.”